Paragraaf 5 Financiering

Algemeen

Met deze paragraaf wordt invulling gegeven aan de verplichting uit de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) om verantwoording af te leggen over het beheer van onze financiële middelen. De kaders van het beheer zijn vastgelegd in het door het college vastgestelde treasurystatuut. In deze paragraaf is weergegeven hoe het beheer van onze financiële middelen in 2027 wordt vormgegeven.

Beleidsvoornemens/Realisatie

Het doel is te komen tot een verantwoord financieel beheer, dat gekenmerkt wordt door het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Deze risico's zijn hieronder weergegeven.

1. Renteontwikkeling

Een visie omtrent de renteontwikkeling van de korte- en de lange termijn rente is een voorwaarde om de treasury functie te kunnen uitoefenen. Onze rentevisie is gebaseerd op de verwachtingen van diverse financiële instellingen.

Na jaren van dalende is de rente de afgelopen jaren duidelijk gestegen. Het CPB raamt een gemiddelde rente van 3,1% voor dit jaar en 3,3% in 2027, terwijl de lange rente momenteel al circa 3,6% bedraagt.

De grote wereldwijde vraag naar kapitaal, onder meer door hogere defensie-uitgaven, wederopbouw, investeringen in datacenters en AI, zet de rente verder onder druk. Ook geopolitieke ontwikkelingen en oplopende staatsschulden spelen hierbij een rol. De rente kan daardoor de komende jaren op een relatief hoog niveau blijven en mogelijk verder stijgen.

Momenteel zijn er voldoende liquide middelen om de geplande investeringen in 2027 uit te kunnen voeren en zullen er geen langlopende onderhandse leningen worden aangetrokken.

2. Renterisicobeheer

Renterisicobeheer omvat het beperken van de (negatieve) invloed van toekomstige rentewijzigingen op het resultaat van de organisatie en op de waarde van rentedragende activa en passiva, inclusief het minimaliseren van de rentekosten en het optimaliseren van de rentebaten. Renterisico's worden beperkt door:

- een actuele liquiditeitsprognose;
- toetsing aan de kasgeldlimiet, beheersingsinstrument korte schuld;
- toetsing aan de renterisiconorm, beheersingsinstrument lange schuld.

3. Financieringspositie

De financieringspositie geeft inzicht in de ontwikkeling van de financieringsbehoefte, rekening houdend met de investeringen en beschikbare interne en externe middelen. De interne financiering vindt plaats in de vorm van de ten laste van de exploitatierekening gebrachte afschrijvingen en in de vorm van eigen vermogen (reserves). Voor de externe financiering wordt een beroep gedaan op de geld- en kapitaalmarkt. Als de kasgeldlimiet wordt overschreden, wordt een langlopende onderhandse lening aangegaan.

Op grond van de huidige liquiditeitsprognose heeft de gemeente op 1 januari 2027 twee langlopende geldleningen met een saldo van € 4.300.000. Het gemiddelde rentepercentage 2027 hiervan is 0,05%. In 2028 wordt een geldlening afgelost. De andere geldlening heeft een looptijd waarbij de rentevervaldatum de komende jaren niet verloopt en vervroegde aflossing niet mogelijk is of alleen met hogere kosten dan de daaraan verbonden rentevoordelen. De verwachting is dat in 2027 geen langlopende lening voor investeringen afgesloten hoeft te worden, omdat er voldoende liquide middelen zijn.

4. Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de gemeente loopt wanneer geldleningen worden verstrekt aan rechtspersonen die in voorkomende gevallen in financiële problemen zouden kunnen komen.

5. Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat de gemeente op de korte termijn niet genoeg geld in kas heeft om aan haar verplichtingen te voldoen.

6. Debiteurenrisico

Onder debiteurenrisico verstaan we het risico dat debiteuren hun rekeningen niet (op tijd) betalen. Dit risico kan worden beperkt door debiteuren vooraf te laten betalen, opbrengsten tijdig te innen en door de twijfelachtigheid van vorderingen en tegenpartijen conform de richtlijnen op dit gebied zo goed als mogelijk in kaart te brengen. Om dit risico op te kunnen vangen is een voorziening dubieuze debiteuren gevormd. Jaarlijks wordt bezien of deze voorziening nog voldoende is.

7. Garantiestelling risico

De gemeente kan zich garant stellen tegenover financiële instellingen die leningen verstrekken aan verenigingen/instellingen. Indien de verenigingen/instellingen hun betalingsverplichtingen tegenover de geldgevers niet nakomen, kan de gemeente aansprakelijk gesteld worden. In februari 2017 heeft de raad het geactualiseerde beleid ten aanzien van het verstrekken van gemeentegaranties vastgesteld. Informatievoorziening vooraf en tussentijds moet helpen voorkomen dat risico's ten aanzien van garantiestellingen zich daadwerkelijk gaan voordoen.

8. Informatierisico

Dit is het risico dat informatie over de ontwikkeling van financiële risico's niet, niet volledig en/of niet tijdig ter beschikking komt van de treasury verantwoordelijken. Door onjuiste of incomplete informatie bestaat het risico dat onjuiste beslissingen worden genomen. De aanlevering van betrouwbare informatie voor de lange termijnplanning (langer dan één jaar) blijft dan ook een groot aandachtspunt.

Eisen Wet Fido

Publieke taak en prudent beheer

Conform het treasurystatuut komen leningen, uitzettingen en garanties alleen tot stand indien zij een publieke taak dienen en de uitzettingen een prudent karakter kennen.

Kasgeldlimiet
Ter beperking van renterisico's op de korte schuld dienen de gemeenten te voldoen aan de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet is de maximale omvang van de korte schuld (korter dan 1 jaar). Deze limiet wordt berekend naar een vast percentage (8,5%, conform de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden) van het begrotingstotaal per 1 januari. Voor het jaar 2027 bedraagt deze limiet circa € 7,0 miljoen. Blijkt dat de kasgeldlimiet wordt overschreden, dan zal een langlopende geldlening aangetrokken moeten worden.

Renterisiconorm
Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op langlopende schulden. Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moet worden afgesloten, met het risico van snel oplopende rentelasten. De renterisiconorm is bepaald op 20% van het begrotingstotaal. Dat wil zeggen dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet méér mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Hierbij is een minimumbedrag bepaald van € 2,5 miljoen. In onderstaande tabel wordt de renterisiconorm voor de komende jaren weergegeven.

Bedragen x € 1000

Renterisiconorm		2027	2028	2029	2030
1	Renteherzieningen	-			
2	Aflossingen	500	500	300	300
3	**Renterisico (1+2)**	500	500	300	300
4a	Begrotingstotaal	81.994	79.956	73.771	71.848
4b	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
4	**Renterisiconorm (4a x 4b)**	16.399	14.297	13.914	13.833
5a	**Ruimte onder renterisiconorm (4>3)**	15.899	13.797	13.614	13.533
5b	**Overschrijding renterisiconorm (3>4)**				

Schatkistbankieren
Per 1 januari 2014 is het Schatkistbankieren ingevoerd. Schatkistbankieren houdt concreet in dat tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor zal de Nederlandse staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen. Het principe is dat publiek geld de schatkist niet eerder verlaat dan noodzakelijk is voor de uitvoering van de publieke taak. Volgens het ministerie is dit bevorderlijk voor de doelmatigheid van de bestedingen.

Wel is er een zogenaamde doelmatigheidsdrempel van 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen per gemeente. Bij overtollige middelen die minder zijn dan deze drempel hoeven decentrale overheden niet te gaan Schatkistbankieren. Het drempelbedrag voor de gemeente Woensdrecht bedraagt in 2027 € 1.639.884 (2% van het begrotingstotaal). Op verzoek van de gemeente Woensdrecht is het drempelbedrag op € 1 miljoen gezet bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Omdat Woensdrecht niet structureel over overtollige middelen beschikt, zijn de financiële consequenties in 2027 beperkt.

Berekening EMU-saldo
Het brutoschuld-begrip is een internationale standaard. Financiële marktpartijen en kredietbeoordelaars maken internationale vergelijkingen op basis van de bruto schuld. Het Internationaal Monetair Fonds, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, de Europese Unie (EU) en landen buiten de EU werken met het brutoschuld-begrip. In de EU heet deze schuld de EMU-schuld. Het EMU-saldo geeft informatie over de bijdragen van gemeenten aan het totale EMU-saldo/EMU-tekort. De definitie van het EMU-saldo is grofweg: het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van een overheidsorgaan in een bepaald jaar.

EMU-Saldo (bedragen x € 1000)			2027	2028	2029	2030
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan respectievelijk onttrekking uit reserves	+	307	762	1.441	1.709
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	-	2.607	460	-2.614	-2.270
3	Mutatie voorzieningen	+	-400	-1.356	-1.147	-1.291
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-	1.033	67	0	0
5	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	0	0	0	0
	Berekend EMU-saldo		-3.733	-1.121	2.911	2.688

Rentetoerekening

Conform het 'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten' (BBV) moet er inzicht worden gegeven in de rentelasten, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. Daarnaast is het verplicht dat de rentekosten aan de desbetreffende taakvelden moeten worden toegerekend met behulp van een (rente)omslagpercentage. Dit omdat de onderlinge vergelijking tussen gemeenten het uitgangspunt is voor aanpassingen van het BBV. Onderstaand schema geeft de rentetoerekening vanaf 2027 weer.

Leeswijzer: Regel f toont het uiteindelijke resultaat van de berekening (a-b-c1-c2-c3-d1-d2-e= f)

Renteschema			2027
a	Externe rentelasten over de korte en lange financiering		€ 21.507
b	Externe rentebaten	minus	€ 121.012
	Saldo rentelasten en rentebaten		**- € 99.505**
c1	Rente doorberekend aan de grondexploitatie	minus	€
c2	Rente van projectfinanciering	minus	€
c3	Rente door verstrekte leningen	minus	€
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		**- € 99.505**
d1	Rente over eigen vermogen	minus	€
d2	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	minus	€
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		**- € 99.505**
e	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	minus	€ 0,00
f	**Renteresultaat op het taakveld Treasury**		• **- € 99.505**
	Renteomslagpercentage		**- 0,19790%**

